

BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI ARASINDAKİ AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİ
HAKKINDA KARAR

Adana Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulunun 20/12/2023 tarih ve E:2023/40, K:2023/39 sayılı kararıyla;

Davacı vekili Av.in istemi üzerine, Adana Bölge İdare Mahkemesi Başkanlar Kurulu tarafından, Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 14/09/2023 tarih ve E:2023/1100, K:2023/1473 sayılı kararı ile Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin 18/05/2022 tarih ve E:2021/2306, K:2022/1206 sayılı kararı arasındaki aykırılığın giderilmesinin istenmesi nedeniyle,

"Aykırılığın, Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği" görüşüyle, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 3/C maddesinin 4. fıkrasının (c) bendi uyarınca dosyanın Danıştaya gönderilmesi üzerine, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkimi'ün açıklamaları dinlendikten sonra konu ile ilgili kararlar ve düzenlemeler incelenerek gereği görüldü:

I- AYKIRILIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU BÖLGE İDARE MAHKEMESİ KARARLARI:

A- ADANA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 1. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2023/1100 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Jandarma uzman çavuş olarak görev yapan davacı tarafından, "amirinden izin almaksızın görevli bulunduğu il sınırları dışına çıkmak" fiilini işlediğinden bahisle 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 8/3-a-8 hükmü uyarınca 3 gün aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Valiliği Jandarma Komando Özel Harekat Tabur Komutanlığının 22/11/2022 tarih ve 13 sayılı işleminin iptaline ile işlem sebebiyle yoksun kalınan parasal haklarının yasal faiziyle ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

Adana 3. İdare Mahkemesinin 18/11/2022 tarih ve E:2022/270, K:2022/1536 sayılı kararının özeti:

7068 sayılı Kanun'un 7. maddesinin 2. fıkrasında, 8/3-a-8 hükmünde ve 14. maddesinde yer alan konu ile ilgili kurallar aktarılarak,

..... Jandarma Özel Harekat Tabur Komutanlığı emrinde jandarma uzman çavuş olarak görev yapan davacıya, 11/10/2021 tarihinde Suriye görev gücüne katılması gerektiğinin bildirildiği, davacının 11/10/2021 tarihinde saat 07:45 sıralarında rahatsızlığı sebebiyle Devlet Hastanesi acil polikliniğine başvurarak 7 günlük istirahat raporu aldığı, bu raporu sıralı amirlerine bildirmesi üzerine tabur komutan vekilinin verilen raporun usule ve fenne uygunluğunu tespit etmek maksadıyla davacıyı Devlet Hastanesine sevk ettiği, Devlet Hastanesinde yapılan muayene sonucunda raporun uygunluğunun tespit edildiği, davacının bu rapor üzerine sıralı amirlerini bilgilendirmeden ailesinin ikamet ettiği Samsun iline gittiğinin tespit edildiği, bu durumun

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

13/10/2021 tarihinde saat 13:30 sıralarında düzenlenen tutanakla kayıt altına alındığı, bu tutanak üzerine 09/11/2021 tarihinde disiplin soruşturma heyeti oluşturularak disiplin soruşturmasının başlatıldığı, 13/12/2021 tarihli disiplin soruşturma raporunda, "amirinden izin almaksızın görevli bulunduğu il sınırları dışına çıkmak" fiilini işlediğinden bahisle davacının 7068 sayılı Kanun'un 8/3-a-8 hükmü uyarınca 3 gün aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasının teklif edildiği, olay kapsamında davacının savunmasının alındığı, savunma yeterli görülmeyle tabur komutan vekili tarafından, soruşturma raporuna dayanılarak davacının anılan hüküm uyarınca 3 gün aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği, bu kararın 04/01/2022 tarihinde kesinleşmesi üzerine bu işlemin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı,

Disiplin cezalarının, kamu hizmetinin gereği gibi yürütülebilmesi bakımından kamu görevlilerinin mevzuat uyarınca yerine getirmek zorunda oldukları ödev ve sorumlulukları ifa etmemeleri veya mevzuatta yasaklanan fiillerde bulunmaları durumunda uygulanan yaptırımlar olduğu, memurların özlük hakları üzerinde doğrudan ve önemli sonuçlar doğurmaları sebebiyle subjektif ve bireysel etkileri bulunduğu gibi kamu görevinin gereği gibi sürdürülmesi ve kamu düzeninin sağlanması bakımından objektif ve kamusal öneme sahip oldukları, bu bakımdan disiplin soruşturmalarının yapılmasında izlenecek yöntem, ceza verilecek fiiller ve ceza vermeye yetkili makam ve kurulların pozitif olarak mevzuatla belirlendiği, doktrin ve yargısal içtihatlarla da konu ile ilgili disiplin hukuku ilkelerinin oluşturulduğu,

Soruşturma yapmakla görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin soruşturmaya konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan kişilerden olmaları, hakkında soruşturma yapılan kamu görevlisinin suç konusu eyleminden zarar gören veya yarar sağlayan kişilerden olmamaları, ayrıca olayın mağduru, tanığı konumunda bulunmayan tamamen tarafsız kişi veya kişilerden olmaları ve kıdem ve görev bakımından en az soruşturulan ile aynı seviyede veya üst düzeyde bulunmaları gerektiği,

Kararda yer verilen mevzuat hükümleri ve disiplin ilkeleri doğrultusunda, disiplin cezası verilebilmesi için kusurlu halin tespitinden sonra yasal süreler içerisinde ilgili memur hakkında disiplin soruşturması açılması, tarafsız soruşturmacı tarafından yapılan bu soruşturma sonucunda düzenlenen soruşturma raporu değerlendirilerek yetkili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından bir disiplin cezası verilmesi gerektiği,

Bakılan uyuşmazlıkta, davacının disiplinsizlik oluşturan eylemine ilişkin tespit tutanağının aralarında tabur komutan vekilinin de yer aldığı beş kişi tarafından 13/12/2021 tarihinde düzenlenerek imza altına alındığı, disiplin soruşturma heyetinin ise yine tabur komutan vekili tarafından 09/11/2021 tarihinde oluşturulduğu ve bu heyet tarafından hazırlanan disiplin soruşturma raporuna dayanılarak davacının cezalandırılmasına ilişkin işlemin de tabur komutan vekili tarafından tesis edildiği,

Bu durumda, disiplin cezasına konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan disiplin amiri tarafından disiplin soruşturması açılarak soruşturmacı görevlendirilmesi ve davacı hakkında disiplin cezası verilmesi gerekirken, olayın tespitine ilişkin tutanakta imzası bulunan tabur komutan vekili tarafından görevlendirilen soruşturma heyetince getirilen teklife istinaden yine aynı disiplin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

amiri tarafından davacının 3 gün aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasında yukarıda açıklanan ilkelere ve özellikle objektiflik ve tarafsızlık ilkelerine aykırılık bulunduğu, bu haliyle dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı,

Yukarıda yer verilen disiplin ilkeleri doğrultusunda, davacı hakkında disiplin soruşturması açılıp tarafsız bir şekilde yürütülen soruşturma sonucunda idarece yeniden cezalandırma ya da cezalandırmama işleminin tesis edilebileceği,

Öte yandan, hukuka aykırı olduğu saptanılan dava konusu işlem nedeniyle davacının yoksun kaldığı parasal hakların da Anayasa'nın 125. maddesi uyarınca davalı idare tarafından davacıya yasal faiziyle birlikte ödenmesi gerektiği gerekçesiyle işlemin iptaline, işlem nedeniyle davacının yoksun kaldığı parasal hakların, dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalı idare tarafından davacıya ödenmesine karar verilmiştir.

Adana Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesinin 14/09/2023 tarih ve E:2023/1100, K:2023/1473 sayılı kararının özeti:

Disiplin cezası verilebilmesi için kusurlu halin tespitinden sonra yasal süreler içerisinde ilgili kamu görevlisi hakkında disiplin soruşturması açılması, tarafsız soruşturmacı tarafından yapılan bu soruşturma sonucunda düzenlenen soruşturma raporu değerlendirilerek yetkili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından bir disiplin cezası verilmesi gerektiği,

İstinafa konu kararı veren İdare Mahkemesince, davacının disiplinsizlik oluşturan eylemine ilişkin 13/10/2021 tarihli tespit tutanağının aralarında tabur komutan vekilinin de yer aldığı beş kişi tarafından düzenlenerek imza altına alındığı, disiplin soruşturma heyetinin tabur komutan vekili tarafından oluşturulduğu ve bu heyet tarafından hazırlanan disiplin soruşturma raporuna dayanılarak cezanın yine aynı disiplin amiri tarafından verildiği, bu durumun nesnellik ve tarafsızlık ilkelerine aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiş olduğundan öncelikle İdare Mahkemesinin iptal gerekçesi yaptığı bu hususun irdelenmesi gerektiği,

Buna göre, 7068 sayılı Kanun'un 14. maddesi gereğince maiyetinden birinin disiplinsizlik teşkil eden bir fiilini veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını herhangi bir şekilde öğrenen disiplin amirinin, olayın araştırılması gerektiğine kanaat getirmesi halinde bizzat ya da yazılı olarak görevlendireceği soruşturmacılar vasıtasıyla disiplin soruşturması yapabileceği ve soruşturma sonucunda disipline aykırı eylemi nedeniyle ilgili kamu görevlisine bu eylemine uygun, yetkisi dahilindeki disiplin cezalarından birini verebileceği, maiyetindeki görevlilerin gözetim ve denetiminden, uhdesindeki hizmetin sürekli ve düzenli yürütülmesinden sorumlu olan disiplin amirinin, hizmet içinde maiyetinde bulunan bir kamu görevlisinin tamamen hizmetinin işleyişi ile alakalı tutum, davranış, hal ve hareketlerine yönelik tespitler içeren bir tutanakta imzasının bulunmasının her hal ve şartta o disiplin amirinin kanunun kendisine verdiği disiplin işlemlerine ait yetkilerini ve bu arada disiplin soruşturması açma, soruşturmacı tayin etme ve gerekliyse ceza verme yetkilerini ortadan kaldıran bir durum olarak değerlendirilemeyeceği, bu noktada soruşturmanın tarafsızlığı ve verilen cezanın sıhhati açısından gözetilmesi gereken hususun müşahhas hadisenin hususiyetleri ve eylemin mahiyeti nazara alınarak soruşturma yapmakla

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin olayın tarafı, mağduru, müştekisi, zarar göreni veya yarar sağlayanı konumunda olmamaları ve soruşturmayı yapan kişinin ya da heyet halinde soruşturma yapılacak ise heyet başkanının kıdem, görev veya rütbe bakımından soruşturulan kişinin üstü konumunda bulunması olduğu,

Uyuşmazlık konusu olayda, davacı hakkında disiplin soruşturması açılmasına sebep olan 13/10/2021 tarihli tutanakta davacının hizmet içinde sergilediği bazı tutum ve davranışların tespit edildiği, tutanakta tespit edilen bu fiillerin hizmetin işleyişine yönelik olduğu, disiplin amirinin doğrudan şahsına yönelik kişisel bir durum arz etmediği, tutanakta tespit edilen hususların disiplin cezasına konu olabilecek nitelik ve mahiyette olup olmadığı hususlarının incelenmesi ve konunun tahkiki amacıyla yetkili disiplin amiri tarafından olayla ilgisi ve tutanakta imzası bulunmayan bağımsız ve tarafsız kişilerden oluşan ve başkanı davacının görev ve rütbece üstü konumunda bulunan üç kişilik bir soruşturmacı heyeti oluşturulduğu, bu heyet tarafından yapılan soruşturma sonucunda hazırlanan soruşturma raporunda getirilen ceza teklifi doğrultusunda disiplin amiri tarafından davacının savunması alındıktan sonra dava konusu disiplin cezası işleminin tesis edildiği, mûsnet fiilin işlenip işlenmediği konusundaki soruşturmanın olayla ilgisi bulunmayan tarafsız bir soruşturma heyeti tarafından yapıldığı ve cezanın yine olayın tarafı, muhatabı, mağduru veya şikayetçisi konumunda bulunmayan disiplin amiri tarafından verildiği nazara alındığında, işlemde bu yönüyle hukuka aykırılık, yazılı gerekçe ile dava konusu işlemi iptal eden idare mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmadığı,

Bu itibarla uyuşmazlığın, isnat edilen fiilin sübuta erip ermediği noktasında yapılacak değerlendirme ile Dairelerince çözüme kavuşturulacağı belirtilerek işin esasına girilmiş ve istinaf başvurusunun kabulü ile istinafa konu İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın reddine kesin olarak karar verilmiştir.

B- ANKARA BÖLGE İDARE MAHKEMESİ 2. İDARİ DAVA DAİRESİNİN E:2021/2306 SAYILI DOSYASINA KONU YARGILAMA SÜRECİ:

Dava konusu istemin özeti: Jandarma uzman onbaşı olarak görev yapan davacı tarafından, "nöbet görevine gelmemek veya nöbet ya da nokta görevinde mevzuatla ve/veya talimatlarla belirlenen kurallara aykırı hareket etmek" fiilini işlediğinden bahisle 7068 sayılı Kanun'un 8/3-a-6 hükmü uyarınca 3 gün aylıktan kesme cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin Kaymakamlığı Jandarma Karakol Komutanlığının 18/05/2020 tarih ve 10 sayılı işleminin iptaline ile işlem sebebiyle yoksun kalınan parasal haklarının yasal faiziyle ödenmesine karar verilmesi istenilmiştir.

Ankara 8. İdare Mahkemesinin 28/01/2021 tarih ve E:2020/1379, K:2021/189 sayılı kararının özeti:

7068 sayılı Kanun'un 8/3-a-6 hükmünde, 13. maddesinde, 14. maddesinin 1. fıkrasında, 27. maddesinde, 29. maddesinin 1. fıkrasında ve 31. maddesinde yer alan konu ile ilgili kurallar aktarılarak,

Uyuşmazlığa konu olayda, davacının dava konusu disiplin cezasına konu eyleminin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

24/04/2020 tarihinde disiplin amiri tarafından öğrenildiği, 24/04/2020 tarihli tutanakta "24/04/2020 günü saat 08.00 sıralarında komutanlığımız nizamiye nöbetinde görevli personelin nöbet görevi esnasında kapıya yaklaşan 07 A... 771 plakalı karakol personeli olan J. Asb. Çvş. A.Y.'a ait olan aracı görmediği, nöbetçinin herhangi bir şekilde tepki vermemesi üzerine, araç içerisinde bulunan J. Uzm. Onb. M.A.Ş.'in nöbetçiyi ikaz etmek amacıyla gönderildiği, bu esnada nizamiye nöbetçisinin J. Uzm. Onb. C.B. olduğu, kule içerisinde gözetleme yapmadan oturduğu, yapılan ikazdan sonra nizamiye kapısı açılarak aracın içeri girdiği, yapılan kontrollerde nöbetçi J. Uzm. Onb. C.B.'in çelik yeleğinin ve kompozit başlığın kuşanılmadığı, sorulduğunda ise J. Uzm. Onb. C.B.'in üzerinden yeni çıkardığını beyan ettiği, yapılan ikaz sonrasında personelin çelik yelek ve kompozit başlığı kuşandığı, çelik yeleğin ön plaka bölümündeki cırt kısmının açık olduğu görülerek plaka kontrolü yapıldığı, bahse konu plakanın olması gerektiği bölümde bulunmadığı, nöbet kulesi içine bakılarak plakanın bulunmadığı, daha sonra yapılan kapsamlı aramada bahse konu plakanın nöbet kulesinin önünde bulunan çam ağacının dibinde bulunduğu tespit edilmiş olup..." şeklinde tutulan tutanağın J. Asb. Üçvş. Ö.U. (karakol komutanı), J. Asb. Çvş. A.Y., J. Uzm. Onb. M.A.Ş. tarafından imza altına alındığı, davacının imzadan imtina ettiği, 05/05/2020 tarihinde disiplin soruşturmasına başlanarak soruşturmayı yapmak üzere muhakkik görevlendirildiği, 07/05/2020 tarihinde 7068 sayılı Kanun'un 8/3-a-6 maddesi hükmü gereğince savunma istenildiği, devamında 12/05/2020 tarihinde davacının ifadesinin alındığı, disiplinsizliğe konu olayla ilgili olarak muhakkik tarafından tanıkların ifadelerine başvurulduğu, 18/05/2020 tarihinde dava konusu disiplin cezasının verildiği,

Bu duruma göre, davacının yapılan kontrollerde nöbetçi olduğu olay gününde çelik yeleğini ve kompozit başlığını takmadığı, çelik yeleğin içinde bulunması gereken plakanın bulunmadığı hususlarının tespiti üzerine başlatılan soruşturmada tanıkların ve davacının ifadeleriyle bu hususun sabit olduğu, görev gereği bulunması ve takması gereken teçhizatın olmadığından davacı tarafından da kabul edildiği, ancak herkesin kullandığı çelik başlığı korona tedbirleri kapsamında takmadığı ve çelik yeleğin de içinde plaka olmadan kendisine teslim edildiği yönündeki iddialarına itibar edilmeyerek, eyleminin 'nöbet görevine gelmemek veya nöbet ya da nokta görevinde mevzuatla ve/veya talimatlarla belirlenen kurallara aykırı hareket etmek' kapsamında olduğu kanaatine varıldığı, 3 gün aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesinin 18/05/2022 tarih ve E:2021/2306, K:2022/1206 sayılı kararının özeti:

Kamu görevlisinin suç oluşturduğu iddia edilen fiili ile ilgili olarak idarece açılan bir disiplin soruşturmasında, konu ile ilgili her türlü araştırmanın yapılması, kanıt niteliğinde toplanan tüm bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi, tanıkların dinlenmesi, hatta teknik konularda bilirkişilere inceleme yaptırılmak suretiyle, soruşturulanların görev ve konumları itibarıyla sorumlulukları ile suçun oluş biçimi irdelenerek düzenlenen rapor ile fiilin sübut bulup bulmadığının ortaya çıkarılması gerektiği, soruşturma yapmakla görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin soruşturmaya konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan, hakkında soruşturma yapılan kamu görevlisinin suç konusu

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

eyleminden zarar gören veya yarar sağlayan veya soruşturulanın veya olayın mağduru durumundaki kişilerden etkilenecek konumda bulunmayan tamamen tarafsız kişi veya kişilerden olmaları ve kıdem ve görev bakımından en az soruşturulan ile aynı seviyede veya üst düzeyde bulunmaları gerektiği,

Disiplin suçu teşkil eden fiillerle ilgili olarak soruşturma yapılması zorunlu olduğu gibi, soruşturmanın belirli usuller çerçevesinde yapılmasının da isnada maruz kalanların hukuki güvencesi olduğu, soruşturma emri verilmesi, bağımsız ve üst veya denk görevde olan bir soruşturmacı atanması, olayla ilgili tanık ve soruşturulanın ifadelerinin alınması, ifade alınmadan kişiye haklarının ve soruşturma konusunun bildirilmesi, isnat olunan fiille ilgili lehe ve aleyhe başkaca delillerin araştırılması, soruşturma sonucunda bir rapor hazırlanması ve bu raporda, olayın değerlendirilmesi, soruşturmacının kanaat ve teklifini belirtmesi ve raporun ilgili makama sunulması, soruşturmayı yapan kişi ile soruşturmada elde edilen delilleri değerlendirecek kişi veya kurulların ayrı olması, yasal süre içerisinde isnat olunan fiiller bildirilerek sanığın savunmasının alınması gerekliliği disiplin hukukunun temel ilkelerinden olduğu gibi, hukuki güvenlik ilkesinin de gereği olduğu,

Uyuşmazlıkta, 24/04/2020 tarihinde saat 08:00 sıralarında karakol komutanının da içinde bulunduğu araç nizamiyeye giriş yaparken nizamiye nöbetçisi olan davacının, çelik yeleğini ve kompozit başlığını takmadığı, çelik yeleğin içinde bulunması gereken plakanın bulunmadığı hususlarının tespiti üzerine aynı tarihte tutulan tutanağın J. Asb. Üçvş. Ö.U. (karakol komutanı), J. Asb. Çvş A.Y., J. Uzm. Onb. M.A.Ş. tarafından imza altına alındığı, yapılan soruşturma sonucunda davacının disiplin amiri olan, J. Asb. Üçvş. Ö.U. (karakol komutanı) tarafından, davacının cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemin tesis edildiği,

Bu durumda, davacıya dava konusu disiplin cezasının, karakol komutanı tarafından verildiğinin görülmesi karşısında, (soruşturma yapmakla görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin soruşturmaya konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan, tamamen tarafsız kişi veya kişilerden olmaları gerekmektedir) tarafsızlık ilkesi uyarınca, olayın tarafı olan karakol komutanının disiplin amiri sıfatıyla ceza vermesinde, disiplin cezalarının tarafsızlık ve objektiflik kriterine uygun olarak verilmesi ilkesine aykırılık görüldüğünden, dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı, dava konusu işlemin bu yönüyle iptali gerekirken davanın reddi yönünde verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmediği,

Öte yandan, bu kararın gerekçesine göre davalı idarece, yeniden işlem tesis edilebileceği gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun kabulüne, İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına, dava konusu işlemin iptaline, davacının işlem nedeniyle yoksun kaldığı parasal haklarının hakediş tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faiziyle birlikte davacıya ödenmesine kesin olarak karar verilmiştir.

II- İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

Uyuşmazlıklarda, davacılar, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde jandarma uzman

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

çavuş ve uzman onbaşı rütbelerinde görev yapmaktadırlar ve disiplin hukuku bakımından 7068 sayılı Kanun'a tabidirler.

Davacıların disiplinsizlik oluşturduğu ileri sürülen fiilleri tutanaklar ile tespit edilmiştir ve bu tespit tutanaklarını imzalayanlar arasında davacıların disiplin amirleri de bulunmaktadır.

Aynı disiplin amirleri tarafından soruşturmacılar görevlendirilmiş ve davacıların disiplin cezası ile cezalandırılmalarına yönelik işlemler de bu disiplin amirlerince tesis edilmiştir.

Bu işlemlerin iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davalarda verilen farklı nitelikteki kesin kararlar üzerine incelenen aykırılığın olduğu görülmüştür.

İLGİLİ MEVZUAT:

1-Anayasa:

D. Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler

...

2. Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence

Madde 129 – ...

Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez.

Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.

...

2- 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun:

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

...

ç) Disiplinsizlik: Bu Kanuna göre disiplin cezası ile cezalandırılan fiilleri,

d) Disiplin amiri: Bu Kanun ile disiplin cezası vermeye yetkili kılınmış ilk amiri,

e) Disiplin amirleri: Disiplin amiri ile üst disiplin amirlerini,

f) Disiplin cezası: Disiplinsizlik nedeniyle disiplin amirleri veya kurulları tarafından verilen ve bu Kanunda gösterilen yaptırımları,

g) Disiplin soruşturması: Disiplinsizlik yaptığı iddia edilen personel hakkında karar vermek amacıyla disiplin amirleri veya kurulları tarafından yapılan veya yaptırılan araştırma ve incelemeyi,

...

j) Üst: Makam, rütbe veya kıdem büyüklüğünü,

k) Üst disiplin amirleri: Disiplin amirinin kadro ve kuruluş yönünden bağlı bulunduğu ve disiplin cezası verilecek personelden makam, rütbe veya kıdemce büyük olan yetkili sıralı tüm amirleri,

ifade eder.

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9
Karar No : 2024/20

Disiplin amirleri

MADDE 13- (1) Disiplin amirinin, disiplin cezası verilecek personelden makam, rütbe veya kıdemce büyük olması ve amir konumunda bulunması gerekir.

...

(4) Disiplin amirleri, disiplin amiri oldukları her rütbe ve derecedeki tüm personel hakkında disiplin soruşturması açabilir.

(5) Disiplin soruşturması yapma ve disiplin cezası verme görev ve yetkisi üst disiplin amirleri tarafından da kullanılabilir.

...

Disiplin amirlerinin soruşturmaya ilişkin yetkileri

MADDE 14- (1) Maiyetinden birinin disiplinsizlik teşkil eden bir fiilini veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını herhangi bir şekilde öğrenen disiplin amirleri, olayın araştırılmasının gerektiğine kanaat getirirse bizzat ya da yazılı olarak görevlendireceği soruşturmacılar vasıtasıyla disiplin soruşturması yapar.

(2) Disiplin soruşturmacısı olarak hakkında disiplin soruşturması yapılacak kişinin üstü konumundaki bir veya birden fazla kişi ya da Bakanlık ve/veya ilgisine göre Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ya da Sahil Güvenlik Komutanlığı müfettişi görevlendirilebilir. Ancak gerek görülmesi halinde, heyet başkanı hariç olmak üzere hakkında disiplin soruşturması yapılacak kişinin astı konumunda heyet üyeleri görevlendirilebilir. Disiplin soruşturmacısı olarak mülki idare amirliği hizmetleri sınıfı ile ilgisine göre emniyet hizmetleri sınıfından olanlar ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli haricinde herhangi bir personel görevlendirilemez.

(3) Disiplin soruşturmacıları ve heyeti, kendilerini görevlendiren disiplin amiri adına disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişi görevlendirme, keşif yapma, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere her türlü inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir. Müfettişlerin özel mevzuatlarından doğan yetkileri saklıdır.

(4) Disiplin soruşturmacısı olarak görevlendirilebileceği belirtilenler, boşanmış olsalar dahi eşleri veya ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları olan personel hakkında yürütülen soruşturmalarda görevlendirilemez.

(5) 3/5/2016 tarihli ve 6713 sayılı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması Hakkında Kanunun disiplin soruşturması işlemleri ile ilgili hükümleri saklıdır.

Disiplin amirinin disiplin cezası verme yetkisi

MADDE 15- (1) Disiplinsizlik yaptığı tespit edilen personele disiplin amiri tarafından bu Kanundaki esaslara uygun olarak disiplin cezası verilir.

...

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9
Karar No : 2024/20

Uygulanacak hükümler

MADDE 34- (1) Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 657 sayılı Kanunun disipline ilişkin hükümleri uygulanır.

...

3- 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun:

Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulu:

Madde 3/C- (Ek: 18/6/2014-6545/6 md.)

...

4. Bölge idare mahkemesi başkanlar kurulunun görevleri şunlardır:

...

c) Benzer olaylarda, bölge idare mahkemesi dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında veya farklı bölge idare mahkemeleri dairelerince verilen kesin nitelikteki kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık bulunması hâlinde; resen veya ilgili bölge idare mahkemesi dairelerinin ya da istinaf yoluna başvurma hakkı bulunanların bu aykırılığın veya uyuşmazlığın giderilmesini gerekçeli olarak istemeleri üzerine, istemin uygun görülmesi hâlinde kendi görüşlerini de ekleyerek Danıştaydan bu konuda karar verilmesini istemek.

...

5. (Değişik:17/10/2019-7188/7 md.) Dördüncü fıkranın (c) bendine göre yapılacak istemler, konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kuruluna iletilir. İlgili dava daireleri kurulunca üç ay içinde karar verilir. Aykırılık veya uyuşmazlığın giderilmesine ilişkin olarak bu fıkra uyarınca verilen kararlar kesindir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İncelemeye konu başvuruda giderilmesi istenen aykırılık, 7068 sayılı Kanun'a tabi olarak görev ifa eden jandarma statüsündeki kamu görevlilerinin, disiplinsizlik oluşturduğu iddia edilen fiillerinin tespitine ilişkin tutanağı tanzim edenler arasında disiplin amirinin de bulunmasının ve yapılan disiplin soruşturması neticesinde aynı disiplin amirinin, ilgili kamu görevlisini disiplin cezası ile cezalandırmasının, disiplin hukukunun genel ilkeleri olan tarafsızlık ve nesnellik ilkelerine tesir edip etmediğine ilişkindir.

Başvuruya esas alınan kararlarda davacılar Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde kamu görevlisi statüsünde olup disiplin hukuku bakımından 7068 sayılı Kanun'a tabidir. Kurulumuza yapılan müracaat, bu sınırlar içerisinde incelenmiştir.

Kamu görevlileri açısından öznel ve kamu hizmetinin düzenli işleyebilmesi bakımından nesnel neticeleri göz önünde bulundurulduğunda, disiplin hukukunun birtakım ilkelere bağlanması kamusal önem arz etmektedir.

İncelenen konu bağlamında bu ilkeler, genel kolluk görevi ifa eden kamu görevlisi statüsünde bulunan davacılar açısından, öncelikle, pozitif düzenlemeler ihtiva eden 7068 sayılı Kanun çerçevesinde ele alınmalıdır. Bu yapılırken, genel kolluk hizmetlerinin kamu düzeninin

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

sürdürülmesinde taşıdığı kendine münhasır hassasiyet ile Kanun kapsamındaki kurumların emir komuta zincirine bağlı çalışma usulü de gözetilmelidir.

Zira genel kolluk kuvvetlerinin hiyerarşik bir sistemde mesleğini icra edebilmesinin temelinde disiplinli olması yer almakta olup disiplin konusunda alınan tedbirler, diğer kurum ve kuruluşlara göre mahiyet bakımından farklılıklar arz edebileceği gibi, disiplinin sağlanması, muhafazası ve devam ettirilmesi bu kurumların görevlerini yerine getirebilmesi için önem arz etmektedir. Kanun'un amacı da bu kurumların hukuk sınırları içerisinde öncelikle iç disiplininin sağlanmasıdır.

7068 sayılı Kanun hükümlerinin değerlendirilmesinden, disiplin amirinin, disiplin cezası ile cezalandırılacak kamu görevlisinden makam, rütbe veya kıdemce büyük olması ve amir konumunda bulunması gerektiği; disiplin amirlerinin, disiplin amiri oldukları her rütbe ve derecedeki tüm personel hakkında disiplin soruşturması açabileceği; disiplin soruşturması yapma ve disiplin cezası verme görev ve yetkisinin üst disiplin amirleri tarafından da kullanılabilmesi anlaşılmaktadır.

Aynı Kanun'da, disiplin amirinin, amiri bulunduğu kamu görevlilerinin disiplinsizlik teşkil eden bir fiilini veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını herhangi bir şekilde öğrenebileceği öngörülmüş olup disiplin amiri bu öğrenme üzerine olayın araştırılması gerektiğine kanaat getirirse şahsen ve doğrudan doğruya disiplin soruşturması yapabileceği gibi, yazılı olarak görevlendireceği soruşturmacılar vasıtasıyla da soruşturma yapması mümkündür.

Kanun'un 14. maddesinin 2. fıkrasında görevlendirilecek soruşturmacıların nitelikleri, 3. fıkrasında soruşturmacıların yetkileri, 4. fıkrasında ise soruşturmacı olarak görevlendirilemeyecek olanlar kurala bağlanmıştır.

Kanun'un 15. maddesinin ilk fıkrasında ise disiplin amiri tarafından, disiplinsizlik yaptığı tespit edilen personele, yine Kanun'daki esaslara uygun olarak disiplin cezası verileceği düzenlenmiştir. Maddenin 3. fıkrasında disiplin amirinin yasaklılığına ilişkin hüküm yer almaktadır.

Buna göre, disiplin amirinin, maiyetindeki personelin disiplinsizlik teşkil eden fiilini bizzat veya başka herhangi bir şekilde öğrenmesi mümkündür. Bu fiil ya da öğrenme durumu bir tutanakla kayıt altına alınmış da olabilir. Böyle bir tutanakta disiplin amirinin de imzasının bulunmasının, disiplin amirinin ilkesel olarak kendisinden beklenen tarafsızlığına doğrudan doğruya olumsuz etkide bulunacağına dair Kanun'da bir hüküm yer almamaktadır. Öyle ki, Kanun, disiplin amirinin fiili öğrenmesi üzerine bizzat dahi soruşturma yapabileceğini, yine Kanun'da belirtilen esaslara göre, mevcut takdir yetkisini ölçülü, adaletli ve hakkaniyetli bir şekilde kullanarak disiplin cezası uygulayabileceğini de kurala bağlamıştır. Bu durumlarda elbette, Kanun'un 14. maddesindeki soruşturmacının ve 15. maddenin 3. fıkrasındaki disiplin amirinin yasaklılığına ilişkin hükümler de göz önünde bulundurulmalıdır.

Dolayısıyla maiyetindeki personelin gözetim ve denetiminden, uhdesindeki hizmetin sürekli ve düzenli yürütülmesinden mesul olan disiplin amirinin, disiplinsizlik teşkil eden fiili tespit eden tutanakta imzasının bulunmasının ve aynı fiile ilişkin olarak personeli disiplin cezası ile cezalandırmasının disiplin cezasının doğrudan hukuka aykırılığı sonucunu doğurmadığı kanaatine

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9

Karar No : 2024/20

varılmıştır.

Kanun'daki bu ilkeler öncelikli olmakla birlikte konu, ikincil olarak disiplin hukukunun doktrin ve içtihatlar ile ortaya konulan genel ilkeleri, özellikle idarenin tarafsızlığı bağlamında da ele alınmalıdır.

İyi yönetim ilkelerine göre, idarenin tarafsız hareket etme mükellefiyetinin bir yansıması da disiplin hukukundaki tarafsızlıktır. Bu aynı zamanda, Anayasa'nın 10. maddesinin son fıkrasındaki "Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." düzenlemesinin de bir gereğidir. Lakin incelenen konu bağlamında disiplin hukukundaki tarafsızlık ilkesini yargı organı olan "mahkemelerin tarafsızlığı" mertebesinde algılamak da mümkün değildir.

Bu çerçevede, disiplin amirinin şahsi, ailevi yahut maddi bir menfaati ya da benzer bir ilgisinin bulunması, tutanağın mahiyetinin şahsıyla alakalı olması, personelle disiplin amiri arasında mevcudiyeti iddia edilen husumet, personelin tutanağın muhtevasına dair iddiaları gibi durumların varlığı halinde olayın zarar göreni, yarar sağlayanı ya da tarafı haline gelebileceğinden, disiplin amirinin genel olarak kendisinden beklenen tarafsızlığının zedelenmesi mümkündür. Fakat belli bir ilkeye bağlanmasına olanak bulunmayan bu istisnalar yargı yerlerince her olayda idari işlemin unsurları bakımından ayrıca değerlendirilmelidir. Burada önemli husus, disiplin cezasına ilişkin idari işlemin yargı ve hukukilik denetimine tabi olmasıdır.

III-SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle Bölge İdare Mahkemesi kararları arasındaki aykırılığın, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde kamu görevlisi statüsünde olup disiplin hukuku bakımından 7068 sayılı Kanun'a tabi olanlar açısından, disiplin amirinin disiplinsizlik teşkil eden fiili tespit eden tutanakta salt imzasının bulunmasının ve aynı fiile ilişkin olarak personeli disiplin cezası ile cezalandırmasının, kural olarak disiplin cezasının doğrudan hukuka aykırılığı sonucunu doğurmadığı yönünde giderilmesine, 05/06/2024 tarihinde oyçokluğu ile kesin olarak karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ
KURULU

Esas No : 2024/9
Karar No : 2024/20

KARŞI OY

X- Disiplin hukukunun genel ilkelerine göre, soruşturma yapmakla görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin soruşturmaya konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan, hakkında soruşturma yapılan kamu görevlisinin suç konusu eyleminden zarar gören veya yarar sağlayan veya soruşturulanın veya olayın mağduru durumundaki kişilerden etkilenecek konumda bulunmayan tamamen tarafsız kişi veya kişilerden olmaları ve kıdem ve görev bakımından en az soruşturulan ile aynı seviyede veya üst düzeyde bulunmaları gerekmektedir.

Disiplin suçu teşkil eden fiillerle ilgili olarak soruşturma yapılması zorunlu olduğu gibi, soruşturmanın belirli usuller çerçevesinde yapılması da isnada maruz kalanların hukuki güvencesidir. Soruşturma emri verilmesi, bağımsız ve üst veya denk görevde olan bir soruşturmacı atanması, olayla ilgili tanık ve soruşturulanın ifadelerinin alınması, ifade alınmadan kişiye haklarının ve soruşturma konusunun bildirilmesi, isnat olunan fiille ilgili lehe ve aleyhe başkaca delillerin araştırılması, soruşturma sonucunda bir rapor hazırlanması ve bu raporda olayın değerlendirilmesi, soruşturmacının kanaat ve teklifini belirtmesi ve raporun ilgili makama sunulması, soruşturmayı yapan kişi ile soruşturmada elde edilen delilleri değerlendirecek kişi veya kurulların ayrı olması, kanuni süre içerisinde isnat olunan fiiller bildirilerek sanığın savunmasının alınması gerekliliği disiplin hukukunun temel ilkelerinden olduğu gibi, hukuki güvenlik ilkesinin de gereğidir.

Soruşturma yapmakla görevlendirilenlerin ve cezayı verecek olan disiplin amirlerinin soruşturmaya konu olayla hiçbir ilgisi bulunmayan, tamamen tarafsız kişi veya kişilerden olmaları gerektiği ilkesi uyarınca, olayın tarafı olan üstlerin, disiplin amiri sıfatıyla ceza vermesinde, "disiplin cezalarının tarafsızlık kriterine uygun olarak verilmesi" ilkesine uygunluk bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, aykırılığın, olayla ilgili tutanakta imzası bulunan disiplin amirinin aynı olayla ilgili disiplin cezası vermesinin, disiplin cezalarının tarafsızlığı ilkesine aykırı olduğu yönündeki Ankara Bölge İdare Mahkemesi 2. İdari Dava Dairesi kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği oyuyla, karara katılmıyoruz.

Üye

Üye

